

KOOPERACE

KOOPERACE

- ✘ SOUČINNOST, SPOLUPRÁCE NĚKOLIKA OSOB ZAMĚŘENÁ NA DOSAŽENÍ TÉHOŽ CÍLE (COOPERATION)
- ✘ Společná cesta ke společnému cíli
- ✘ Schopnost více osob sledovat společný cíl a účelně se k němu přibližovat
- ✘ Uplatnit schopnosti a dovednosti jednotlivců v procesu řešení

SCHOPNOST KOOPEROVAT

DOVEDNOST

- × Sledovat cíle
- × Přinášet představy
- × Přijímat odpovědnost
- × Respektovat mínění ostatních
- × Umět urovnávat konflikty

FAKTORY USNADŇUJÍCÍ KOOPERACI

- × Přiměřená velikost skupiny
- × Definice problému
- × Přesná definice cíle
- × Tvořivé metody hledání nápadů
- × Účinné metody ověřování různých řešení
- × Rozhodování, do nichž se pokud možno zapojí všichni účastníci
- × Jasné určení odpovědnosti

PRAVIDLA ÚSPĚŠNÉ KOOPERACE

- ✘ Každý má určité nápady, představy
- ✘ Každý má speciální schopnosti
- ✘ Každý je zodpovědný za to, co dělá i za to, co nedělá
- ✘ Respektování druhých
- ✘ Sledování cíle
- ✘ Zapojení tvořivosti
- ✘ Konflikty mohou podporovat výsledky skupiny

FORMY KOOPERACE

× 1) **Poražený – Poražený**

Obě strany pouze ztrácejí

× 2) **Vítěz – Poražený**

Hra s nulovým výsledkem

× 3) **Vítěz – Vítěz**

O rozdílných zájmech se diskutuje,
konstruktivní řešení směřující ke konsenzu,
vede k trvalým, výsledkům

CHARAKTERISTICKÉ ZNAKY ÚČINNÉ SKUPINOVÉ PRÁCE

- 1) Přesná definice výchozí situace
- 2) Společný popis cíle
- 3) Sjednocení na kritériích úspěšnosti
- 4) Sjednocení na společném způsobu řešení
- 5) Identifikace s rozhodnutími
- 6) Posuzování výsledku

PŘEDPOKLADY EFEKTIVNÍ SPOLUPRÁCE VE SKUPINĚ

- ✘ Vzájemná akceptace účastníků
- ✘ Otevřenost komunikace o obsahu a vztazích
- ✘ Všichni se podílejí na hledání cíle a cesty
- ✘ Kolegiální rozdělení práce

PŘEKÁŽKY KOOPERACE

- × Orientace na sebe
- × Nezájem o druhé lidi
- × Negativní zkušenosti se spoluprací
- × Nepřátelství, nesympatie, nevyřízené účty
- × Očekávání, že to tak musí probíhat

Najít cesty, jak se s nimi vyrovnat. Co můžeme udělat sami, abychom vliv překážky omezili zrušili?

KDE SE V ŽIVOTĚ VYPLÁČÍ VÍCE KOOPERACE NEŽ KOMPETICE?

- ✘ Pokuste se promyslet

TÝMOVÁ SPOLUPRÁCE

- ✘ Chápe se tak práce ve skupině na kvalitativně vyšší formě lidské společné činnosti.
- ✘ Nemá ostré hranice, vzájemně se nevylučují
- ✘ **Skupina** má formálnější charakter, více pravidel a méně pravomocí, pracovní skupiny bývají dlouhodobější a respektují více organizační řád než řešení konkrétních úkolů

PROJEVY TÝMOVÉHO DUCHA

- ✘ Jednotliví účastníci se cítí ve skupině jako doma
- ✘ Všichni příslušníci skupiny se mohou sami rozvíjet, rozhodují se sami a tím jsou relativně nezávislí
- ✘ Ve skupině panuje věcná odborná spolupráce v uvolněném a radostném klimatu (humor)
- ✘ Pěstují se soukromé kontakty
- ✘ Výkonnost jednotlivých účastníků je snahou všech
- ✘ Každý se může uplatnit tak, jak umí, a ostatní mu poskytnou zpětnou vazbu

CHARAKTERISTIKA TÝMU

- ✘ Vytvářejí se k řešení konkrétních úkolů
- ✘ Výběh členů je podřízen požadavkům na řešení úkolu
- ✘ Délka spolupráce je dána délkou řešení úkolu
- ✘ Vyžaduje více tvůrčí svobody
- ✘ Prostor pro vzájemné kontakty členů
- ✘ Role v týmu a řízení je horizontální
- ✘ Lidé spolu nesoupeří
- ✘ Každý je odborníkem v jiné oblasti
- ✘ Na jednu oblast jeden nejlepší odborník
- ✘ Každý je schopný udělat maximum pro společný cíl
- ✘ úspěch týmu je prožíván silněji než indiv osobní přínos

TÝMOVÉ ROLE MOŽNOSTI

- × Teoretik, myslitel
- × Hledač nápadů
- × Koordinátor
- × Realizátor
- × Kritik
- × Finišér
- × Kontrolor
- × Povzbuzovač
- × Vyhledavač zdrojů

KOOPERATIVNÍ UČENÍ

- ✘ DĚTI BY MĚLY UMĚT PRACOVAT V TÝMU, UMĚT SE DOHODNOUT, DOKÁZAT SI ROZDĚLIT PRÁCI, UMĚT KOMUNIKOVAT A DOSPĚT KE SPOLEČNÉMU ŘEŠENÍ
- ✘ **Kdy a kde se to mají naučit?**

KOOPERATIVNÍ ČINNOSTI V MŠ

- ✘ Děti jsou schopny vzájemné spolupráce, účasti na kooperativních činnostech.
- ✘ Přínosy především v rozvoji sociálních dovedností dětí a schopnosti komunikovat, argumentovat, vzájemně si pomoci, ale také v rozvoji samostatnosti, aktivity a tvořivosti.
- ✘ V kognitivní oblasti rozvoj kompetence k učení (propojení známých a nových informací) a kompetence k řešení problémů (společné vyřešení úkolu).

KOOPERATIVNÍ ČINNOSTI

- ✘ ČSI mezi nejúčinnější formy práce s dětmi se řadí skupinová a kooperativní práce.
- ✘ **Efekt i pro rozvoj profesních kvalit učitelek - organizace kooperativních činností vyžaduje promyšlenější plánování, včetně zadání úkolu.**

KOOPERATIVNÍ ČINNOSTI V MŠ

- ✘ Děti jsou schopné si samostatně zorganizovat činnost, domlouvat se a spolupracovat i bez přímého vedení učitelek.
- ✘ Role facilitátora podporuje v daleko větší míře učení dětí, ale současně také otevírá významnou možnost pro diagnostickou činnost učitelky a (sebe)reflexi její práce.

LITERATURA

Siegrist, M., Beltz, H. (2001). Klíčové kompetence. Praha, Portál.

Kasíková, H. (1997). Kooperativní učení, kooperativní škola. Praha: Portál.

Křivohlavý, J. (1974). Sociálně psychologické přístupy ke studiu kooperace. Čs. Psychologie, 5.

Komárková, Slaměník, Výrost a kol.(2001). Aplikovaná sociální psychologie III. Praha: Grada.